

Haszonállataink génmegőrzésének szerepe a XXI. században: kutatás, oktatás, hasznosítás

Székelyhidi Tamás

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

Kihívások-válaszok?

- Népeség növekedés
- Második zöld forradalom elérte a határait
- Klíma változás
- Tudomány szerepe felértékelődik GMO, Hústalan hús, táplálék kiegészítők stb
- Egy hamburgerhez 270 l vizet használunk fel
- Globál menü- magyar film

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

Biológiai sokféleség megőrzése

- 1992 Rio Biológiai sokféleség megőrzése határozat Az Egyezmény azért különleges, mert az egész élővilágra vonatkozik, vagyis minden élőlény és élő rendszer fennmaradását, a földi élet valamennyi formájának egyetemes védelmét tűzi ki célul. A biológiai változatosság értéke ugyanis egyaránt rejlik annak komponenseinek ökológiai, genetikai, tudományos, oktatási, szociális, gazdasági, kulturális és esztétikai értékeiben2016 Párizs? Milyen formában?
- In vivo vagy in vitro
- Iskolák vagy nucleus telepek?

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ
2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

Haszonállataink génmegőrzése és a piac

- Minőségi termékekre igény van
- Tradicionális termékek- védjegyek
 - Eredetvédelem, hungaricumok
- Hagyományos piacok- új piacok megszerzése
- Mangalica, szürkemarha, bivaly, tanyasi csirke, kecskesajt, extenzív tartás,
- Ha a piac nem tartja el a génmegőrzési tevékenységet az államnak kell azt finanszírozni (nagyon hiányzik az a 30 év)

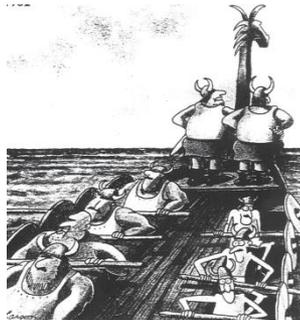

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

Kutatás-hasznosítás-oktatás

- Génmegőrzés - alapok biztosítása a kutatáshoz
- Hasznosítás – vidékfejlesztés (intenzív fajtákra vállalkozásfejlesztési programokat építünk)
 - Divat, extenzív!!!!, faluprogramok,
- Oktatás
 - Annak aki javasolja és annak aki tenyészténi-tartani szeretné

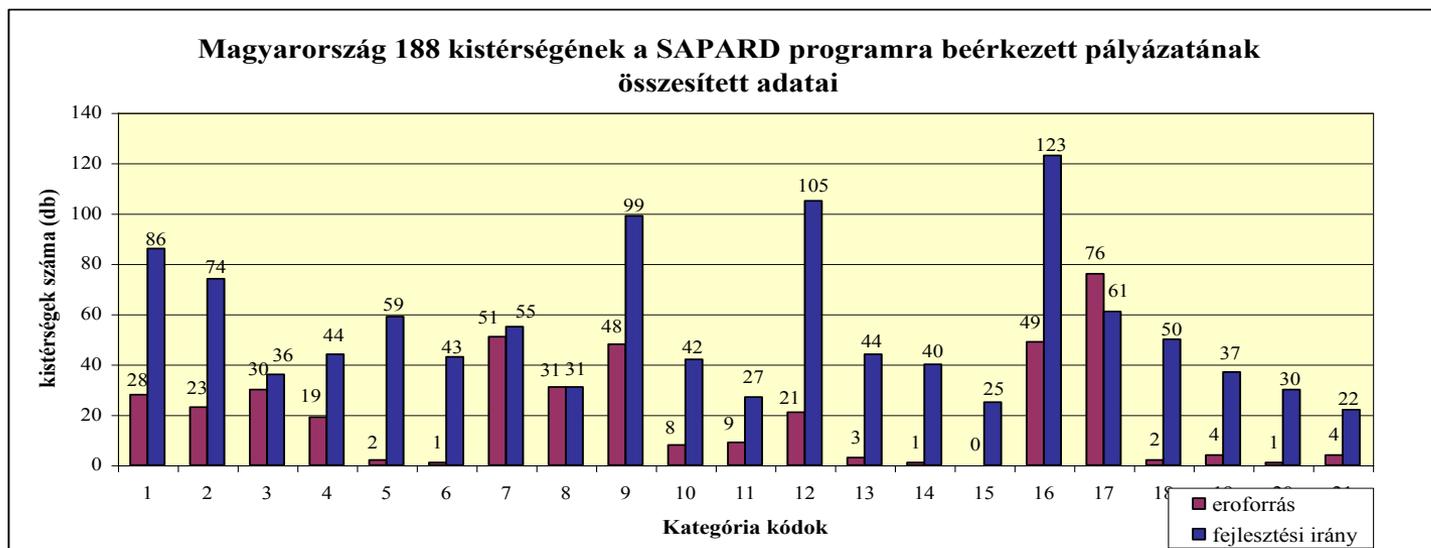
Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.

www.genmegorzes.hu

Néhány példán keresztül szeretném igazolni az előbbi állításomat

- Ismerjük a kistérségek céljait, erőforrásaikat, lehetőségeiket

- 1 Gyümölcsstermesztés - feldolgozás
- 2 Zöldségstermesztés - feldolgozás
- 3 Borászat
- 4 Erdei termékek gyujtése, feldolgozása
- 5 Biogazdálkodás (rendszerigény is)
- 6 Tájgazdálkodás
- 7 Erdogazdálkodás
- 8 Vadgazdálkodás
- 9 Extenzív állattartás, tenyésztés
- 10 Kisállattartás, tenyésztés

- 11 Halászat, halgazdálkodás
- 12 Feldolgozó ipar SME finanszírozás is
- 13 Egyéb
- 14 Integrációs igény
- 15 Szaktanácsadás
- 16 Falusi turizmus
- 17 Humán fejlesztés -oktatás fejlesztés
- 18 Termékmarketing, termékfejlesztés
- 19 Infomációs és innovációs központ fejlesztési igény
- 20 Új típusú szövetkezet létrehozása
- 21 Családi gazdaságok fejlesztési igénye

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

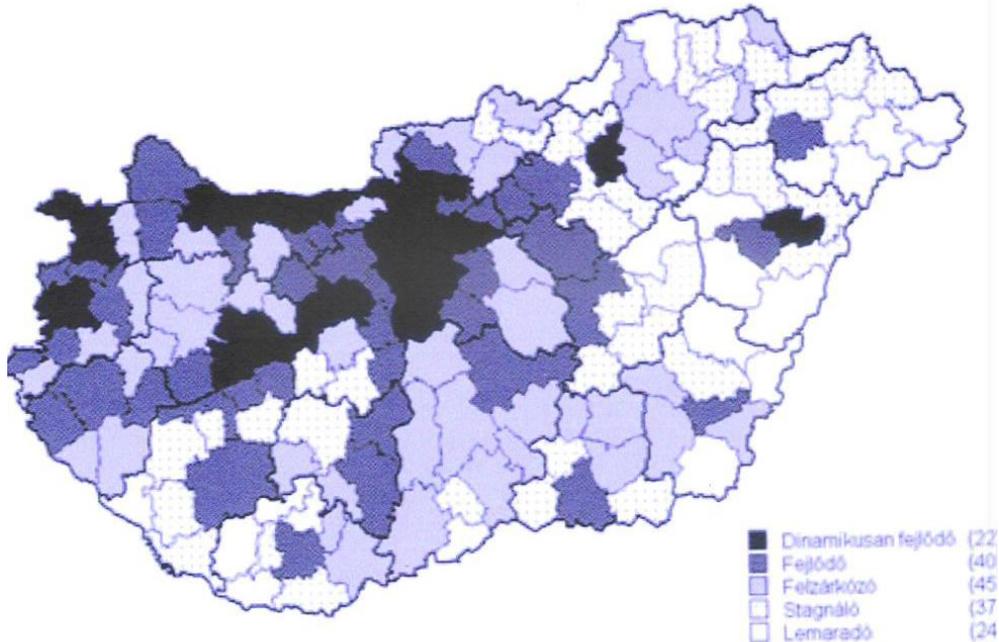
2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.

www.genmegorzes.hu

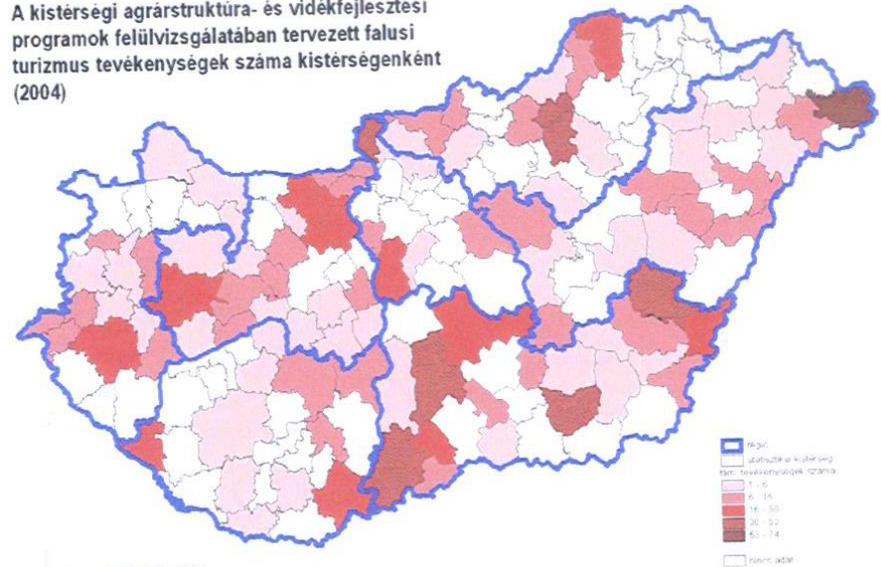
Biogazdálkodás mint fejlesztési irány a kistérségi pályázatokban (1999)

A kistérségek helyzete³

A kistérségi agrárstruktúra- és vidékfejlesztési programok felülvizsgálatában tervezett falusi turizmus tevékenységek száma kistérségenként (2004)

színtette: VÁTI VID, 2004

- Ismerjük a fejlettséget és az azonos célokat meghatározó kistérségek egymáshoz való elhelyezkedését

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.

www.genmegorzes.hu

Régi haszonállataink hasznosítási programjainak ötvözni kell

- Genetikai és természeti értékeink védelmét
- Területhasznosítási és turisztikai lehetőségek fejlesztését
- Piacképes termékek fejlesztését
- Faluprogramok, integrációk kialakulásának lehetőségét
- Kapcsolódási lehetőségeket családoknak, vállalkozósoknak, önkormányzatoknak

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

Háztáji gazdaságok fejlesztése

- Ki a célcsoport...szociális hálóban lévő család, vagy az átlag falusi porták?
- Célcsoport akarja-e tud-e csatlakozni
- Milyen termékkör előállításának van meg a feltételrendszere
- annak piaca?
- Háztáji udvar – önellátás- háztáji gazdaság
- Faluprogramok
- Milyen rendszerben-kit támogassak, kivel szerződjek, milyen feltételrendszerben
- Közmunka programok- önkormányzati fejlesztési tervek

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

Faluprogramok-fogalmak

- Háztáji udvarok
- Önkormányzati erőforrások
- Helyi és térségi integrációk szociális programok
- Tenyésztési központok
- Szociális szövetkezet
- Tartástechnológiai feltételrendszer

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

A HáGK mintaprogramok 2012-15 alapelvei

- Tradicionális fajtákra alapozottak
- Kistérségi tenyésztési központok létrehozása
- Együttműködés az önkormányzatokkal
- Szociális programokhoz kapcsolódás
- 5 éves szerződési kötelezettség
- Értékesítési lehetőségek kapcsolása
- Osztás és program kapcsolatrendszer

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

HU-BA Gazdasági számítások

- Tojás a fő termék: 100 tojó, 4-5000 tenyésztojás-11000 étkezési- 2000/20 család első év- 5.évre 40-45 család bevonása 85-90 t takarmány
- Vágópont: napi 150- éves szinten 18-20 000 csirke-200-250 család-5-600 t takarmány
- Családok szintjén éves szinten közel 30-50 ezer forintos nyereség és saját ellátás

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

Modellek

Adózás előtti eredmény				
Állomány mérete (egyed)	Fácán	Gyöngytyúk	Bronzpulyka	Vadkacsa
50	91 997 Ft	128 718 Ft	227 421 Ft	145 614 Ft
250	463 262 Ft	634 058 Ft	1 120 259 Ft	717 286 Ft
500	926 525 Ft	1 268 115 Ft	2 240 518 Ft	1 434 571 Ft
1000	1 853 049 Ft	2 536 230 Ft	4 481 036 Ft	2 869 143 Ft

Integrációs szintek

- Közösség
- Közkonyha
- Feldolgozó
- Szolgáltató értékesítő rendszer (szociális szövetkezet?)
- Piacok
- Integrátorok

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.

www.genmegorzes.hu

Tapasztalat

- Szigorítani kell a belépéshez szükséges feltétel rendszert falvak és családok esetében is
- A szociális „támogatást” lépcsőről lépésre szabad bevezetni
- Jobb kommunikáció és helyi piac felmérés
- Faluprogramok támogatási rendszerét át kell gondolni- kétlépcsőssé tenni

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu

Köszönöm a figyelmüket

Haszonállat-
génmegőrzési
Központ

2100 Gödöllő,
Isaszegi út 200.
www.genmegorzes.hu